

Türk Kütüphaneciler Derneği XIII. Genel Kurulu'na Sunulan Genel Yönetim Kurulu Çalışma Raporu

Saygı değer üyelerimiz!

Olağan Genel Kurul toplantılarımızın 13'ncüsünü katılımınızla gerçekleştirmiş görmekten doğan sevinç ve mutluluğumuz sonsuzdur. Çünkü, bu toplantıların Derneğimizin en önemli canlılık göstergesi olduğuna inanıyoruz. Bu toplantılarda kan tazeliyor, gelecek dönem için güç topluyoruz. İleri sürülen görüşler, tartışılan sorunlar, gelecekte izlenecek yola ışık tutuyor. Katılımınız için hepimize teşekkürlerimizi sunarız.

XII. Genel Kurul toplantımızdan bugüne kadarki çalışmalarımızı özetlemeğe geçmeden önce, bu dönemde kütüphaneciliğimizde görülen gelişmeler üzerinde ana çizgileri ile durmak istiyoruz. Sanırız, bu tesbitler kütüphanecilik tarihimiz açısından da önemli.

Çalışma dönemimizde mesleğimiz açısından hem olumlu, hem de olumsuz sayabileceğimiz önemli gelişmeler oldu. Olumlu gelişmelerin çoğu, bizim Türk Kütüphaneciler Derneği olarak yıllardır üzerinde durduğumuz, gerçekleştirmesini istediğimiz hususlarla ilgili idi. Bunlara sevindik. Olumsuz gelişmeler ise, bizim dışımızda, bilgi ve görüşümüz alınmadan, emrivaki halinde ortaya çıktı. Tabii, bunlara da, mesleğimiz adına, çok üzüldük. Kimine gerekli tepkiyi gösterdik; kimini de zamanın akışına bırakarak, ilgililerin yanlışlarını deneme sonucunda anlamalarını istedik. Şimdi bunlara kısaca temas edeceğiz:

Bir bütün olarak mesleğimizi ilgilendiren gelişmeler

Çalışma dönemimizdeki, mesleğimiz lehine sayabileceğimiz gelişmelerin en önemlisi, kuşkusuz, kütüphaneci kadrolarında çalışan meslektaşlarımızın özel 'yan ödeme' yapılmağa başlanması idi. 1988 Bütçesi ile birlikte, bu kadrolarda çalışan meslek eğitimi görmüş kütüphanecilere 400 + 400 yan ödeme puanı uygulamasına geçildi. Bu puan, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı kütüphanelerde çalışanlar için 500 + 500 olarak belirlenmiştir. Olay, puanların para olarak karşılığı bakımından değil, kütüphaneciler için öteki memurlardan farklı bir puanlama öngörülmüş olması açısından önemlidir. Böylece, kütüphaneciliğin sıradan bir memuriyet olmadığı, onlara tanınan mali imkanlar yönünden de kabul edilmiş olmaktadır. Hatırlanacağı gibi, kütüphanecilere mesleğin gerektirdiği bir yan ödeme yapılması Derneğimizin yıllardır üzerinde durduğu, savunduğu bir yan konu idi. Yetkili makamlara gelen genç meslektaşlarımız bu uyarılarımızı dikkate aldılar; gereken girişim ve çabalarda bulundular; ve, belirttiğimiz sonucu sağladılar. Kendilerine şükran borçluyuz. Ancak bu çok önemli ilk adımın yeni adımlarla destek-

lenmesi gerekli. Çünkü alınan sonucun aksayan yanları var. Söz gelişi, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olmayan resmî kurumlarda çalışan meslektaşlarımızın büyük çoğunluğu «kütüphaneci» kadrosunda değildir. Bu yüzden anılan kararnameden yararlanabilen meslektaşlarımızın sayısı yok denebilecek kadar az oldu. Bu aksaklık ya Yan Ödemeler Kararnamesindeki 'kütüphaneci' kadrosunda bulunma şartının kaldırılması, ya da bütün resmî kuruluşlara 'kütüphaneci' ünvanlı kadrolar verilmesi ile çözümlenebilir. Galiba en iyisi de, Kararname'ye, şimdiki açıklama yerine 'kütüphaneci veya kütüphaneci kadrosunda olma' ibaresinin konulmasıdır. Böylece, kararnamenin kapsamı oldukça genişlemiş olur. Öte yandan, Kültür Bakanlığına bağlı kütüphanelerde çalışanlar ile başka kuruluşların kütüphanelerinde çalışanlar arasındaki puan farkının giderilmesi de şarttır.

Halk kütüphaneleri ile ilgili görünmesine rağmen, mesleğimizi bir bütün olarak ilgilendirdiğine inandığımız önemli gelişmelerden biri de, kütüphane standartlarının ciddiyetle ele alınmış olmasıdır. Bu yıl KTB Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünce düzenlenen 'Kütüphanelerde Yasal Düzenlemeler ve Standartlaşma' konulu toplantıda, Derneğimizin de her birine ayrı temsilci ile katıldığı komiteler, halk kütüphaneleri ile ilgili millî standartlar için temel olabilecek önemli belgeler oluşturdular. Bakanlıkça kitap halinde de yayımlanmış olan bu belgeler, öteki türdeki kütüphaneler için, en azından örnek hizmeti görebilirler. Standartlar konusunun Derneğimizin üzerinde ısrarla durageldiği sorunlarımızdan olduğunu da değerli üyelerimiz hatırlayacaklardır. Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğümüzü, bu önemli konuyu çözüme kavuşturma yolunda attığı cesur adımdan dolayı kutlarız.

Kütüphanecilikle dolayısıyla ilgili ISBN uygulamasının başlatılmasını da, bu girişimin gerçekleşmesi şerefini bir kütüphanecilik kuruluşumuz, KTB Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü taşıdığı için, önemli bir gelişme olarak anmak istiyoruz. Bu milletlerarası standard kitap numaraları esasta yayıncılıkla ilgili olmakla birlikte, kataloglamada bibliyografik nitelemenin bir unsuru olarak kullanıldıkları için, kütüphanecileri de ilgilendirmektedir. Uygulamanın başlatılması ile milletlerarası platformdaki bir eksikliğimiz daha giderilmiş olmaktadır. Ne var ki, bu konuda da eksik kalan veya aksayan hususlar var: Eksik kalan, ISSN yani Milletlerarası Süreğen Yayın numarası uygulamasına henüz geçilememiş olmasıdır. Aksayan taraf ise, ISBN uygulaması başlamış bulunmasına rağmen, aynı Bakanlığın başka bir Dairesi tarafından, benzer nitelikte başka bir numaranın kitaplara verilmeğe devam ediliyor olmasıdır. Bu ikili uygulama bazı yayınlarda iki numaranın birbirine karıştırılması, birinin kısaltması önüne ötekinin numarasının konulması gibi, milletlerarası çevrede bizi güç duruma düşürebilecek durumlar doğmasına da sebep olmaktadır. Bu sebeple, ilgili dairece bütün uygulamalara verilmekte olan numaranın kitaplara verilmesinden vazgeçilmesi ve kitaplarda yalnızca ISBN'ye yer verilmesi uygun olacaktır.

Millî Kütüphane

Millî kütüphanemiz yeni yapısında bir takım yeni hizmet imkânlarına kavuştu. Görmeyenler bölümünün konuşan kitapların dinlenebildiği cihazlarla donatılması; 8 kanallı bir müzik dinleme salonunun hizmete açılması;

ofset sistemi ile çalışan, kütüphane yayınlarının özellikle de bibliyografyaların basılabildiği bir basımevinin kurulması bunlar arasındadır. Bu millî kuruluşumuz iyi bir bilgisayar donanımına da sahip olmuş, fakat bunun kullanımı çeşitli engeller yüzünden ancak son günlerde gerçekleştirilmiştir. Şimdi deneme sayılabilecek yazılım yüklemeleri yapılmaktadır. Kütüphanenin, kataloglama işlemlerinde çok cesur bir adım atılarak Anglo-Amerikan Kataloglama Kuralları 2'nci basımını uygulamaya başlaması ve bunu **Türkiye bibliyografyası'na** da yansıtmış olması, kataloglama işlemlerinde birlik sağlanması ve milletlerarası standartlara uyulması sürecini kısaltacak önemli bir olaydır. Millî Kütüphane'ye yirmiye aşkın meslek elemanı alınması için son günlerde yapılan sınavı da, önemli bir gelişme olarak kaydetmek durumundayız.

Bu olumlu gelişmelere karşılık, Millî Kütüphane'nin tür ve amaçları dışında hizmetlere zorlanması üzüntü ile karşılamaktayız. Böylece, bu kütüphanemiz millî ve ciddi bir araştırma kütüphanesi olma niteliğini kaybetme tehlikesi ile yüz yüze kalmıştır. Üstelik bu durum, televizyonla reklâm edilmektedir. Bir deneme olduğuna inanmak istediğimiz bu uygulamadan, yararsızlığı görülerek, kısa zamanda vazgeçileceğini umarız. Aksi halde Millî Kütüphanemiz ciddi araştırmacılar ve kamuoyu nezdindeki itibarından çok şey kaybedecektir.

Halk Kütüphaneleri

Halk kütüphanelerimiz son iki yıllık dönem içinde büyük gelişmeler gösterdiler. Bu tür kütüphanelerimizin sayısı 850'lere ulaştı. Bunların hizmete sunduğu eser sayısında dikkate değer artışlar gözlemlendi. Halk kütüphanelerinin bir kesimi devlet tarafından veya hayırseverlerce yaptırılan yeni yapılarına, ve çoğu kütüphanelerimiz yeni donanımlara kavuştu. Halk kütüphanelerimizin kadroları genç meslektaşlarımızla takviye edildi. Fakat, halk kütüphaneciliği alanındaki en önemli gelişme, satınalma ödeneklerinin mahalline gönderilip materyal seçimi ve sağlanmasının kütüphanelere bırakılmasıdır. Bu konu da yıllardır üzerinde tartışılan, fakat çözüm bulunamayan sorunlardan biri idi. Konunun böylece çözüme bağlanmış olmasını memnurlukla kaydediyor ve başaranları kutluyoruz.

Halk kütüphaneciliği alanındaki gelişmelerden duyduğumuz memnuniyeti gölgeleyen 'mikrofiş kütüphanesi' olayını ele almadan geçemeyeceğiz. Sayın Kültür ve Turizm Bakanımız, televizyonda sık sık yaptığı konuşmalarda her mahallede bir mikrofiş kütüphanesi kurarak okuma alışkanlığını geliştireceklerini söylüyorlar. Mikrofiş kütüphanelerinden ilki de, Ankara'nın Kocatepe semtinde açılmıştır. Sayın Bakanın ifadesine göre mikrofiş çok ucuza mal edilen bir materyaldir, kolay çoğaltılabilir; bu sebeple de her yerde mikrofişe kaydedilmiş eserlerden oluşan minik kütüphaneler açılabilir. İlk bakışta çok çekici görünen bu görüşün uygulamada hiç de öyle olmayacağı anlaşılabilecektir. Bilindiği gibi mikrofiş, mikroform çeşitlerinden, dolayısıyla materyal türlerinden biridir. Çoğaltılmaları ve kullanılmaları özel cihazları gerektirir. Hammaddesini oluşturan film de dışa bağımlıdır. Mikrofişin çoğaltılması ucuz olsa bile, çoğaltma ve okuma makineleri oldukça pahalıdır. Açılacağı söylenen mikrofiş kütüphanelerinde bulunacak bir veya bir kaç mikrofiş okuma cihazı önünde, okuyucuların sıra beklemesi gerekecektir.

Tabii, Türkiye'nin bugünkü şartları içinde, mikrofişlerin ödünç verilmesi imkânı da olmayacaktır. Ayrıca, bir eserin çıplak gözle okunmasının psikolojik üstünlüğü gözardı edilemez. Araştırma kütüphanelerinde, özellikle yazma, nadir ve çabuk yıpranan eserlerin yerine kullanılan değerli bir kütüphane materyali olan mikrofişin, halk kütüphanesi hizmetinde, özellikle de bu kütüphanelerin tek materyal türü olarak kullanılmasının kütüphaneciliğimize hiç bir şey kazandırmayacağı kanaatindeyiz. Sanıldığı gibi okuyucu açısından çekici de olmayacaktır. Bu denemeden de, fazla bir maddî zarara uğramadan vazgeçilmesini tavsiye edeceğiz. Bunlara harcanacak paralarla tuvaleti bile bulunmayan bazı halk kütüphanelerinin medenî imkânlara kavuşturulması, başka hizmetlere —söz gelişi kreşlere, vb.— tahsis edilmiş kütüphane bölümlerinin asli hizmetlerine döndürülmesi sağlanabilir, sanıyoruz.

Üniversite kütüphaneleri

Üniversitelerimizde, özellikle de dağınık yerleşimli olanlarında, Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı ile fakülte, yüksekokul ve benzeri birimlerin kütüphaneleri arasında organik bağ kurmayı imkânsızlaştıran kanunî boşluk, çalışma dönemimizde de giderilemedi. Bu yüzden, üniversitelerimizin birimlerinde bulunan kütüphaneler hem yönetim keşmekesine maruz kaldılar, hem de yıllardır dermelerine hiç bir kütüphane materyali ekleyememenin dramını yaşama durumunda bırakıldılar. Üniversitelerimizin Kütüphane ve Dokümantasyon Daireleri başkanlarınca bu boşluğu gidermek için yapılan girişimler ve gösterilen çabalar da sonuçsuz ve etkisiz kaldı. Çünkü bu, Yüksek Öğretim Kurulu ile yasama organının çözebileceği bir sorundu. Bu çözüm sağlanmadıkça Üniversitelerimizin Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlıkları etkisiz ve yetkisiz veya sadece —varsa— üniversite merkez kütüphanesinin yönetiminden sorumlu bir makam olmakta devam edecek; üniversite birimlerine dağılmış olan kütüphaneler de kendilerinden beklenen hizmeti verebilmek imkânından yoksun, aralarında işbirliği dahi bulunmayan kurumlar olmayı sürdüreceklerdir. Üniversite kütüphanelerimiz bu dramatik durumdan, herhalde, kurtarılmalıdır.

Okul kütüphaneleri

Okul kütüphanelerimiz, sahipsiz kurumlar olma niteliklerini çalışma dönemimizde de sürdürdü. 5.000 civarında olduğu söylenen bu kütüphaneleri Millî Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınlar Dairesindeki bir şube müdürlüğü ile yönetmenin imkânsızlığı açıktır. Bu bakanlığın İl ve İlçelerdeki Müdürlüklerinde kütüphanelerle ilgili bir büro mevcut değildir. Kütüphaneler okul müdürlerinin ilgi ve insafına bırakılmıştır. Pek çok okulda spor salonları, laboratuvarlar için yer ayrılırken, kütüphaneler, sınıf yokluğu bahanesi ile bodrumlara veya tavan aralarına hapsedilmektedir. Çoğunun da hizmet yeri elverişsizdir, sürekli bir yöneticisi yoktur, günün her saatinde kapısı kilitlidir. Bakanlıkça her yıl açılan, süre bakımından da yetersiz kurslara katılanların önemli bir kısmı daha önce okulun kütüphanesinde çalışmadığı gibi, kurstan sonra da kütüphanede çalışacakları şüpheli olmaktadır. Bütün bunlara ek olarak, Millî Eğitim Temel Kanununa eklenen bir madde ile, okul kütüphanelerinin dermelerini geliştirmeleri imkânı da tümüyle ortadan kalkmıştır. Kısacası, bu tür kütüphanelerimiz dramatik konum ve durumlarını sürdürmektedirler. Okuma ve kütüphane seven çok az sayıdaki okul yöneticisinin ilgisine kavuşarak niteliğini yükseltmiş çok

az sayıdaki okul kütüphanesi bu durumun istisnası olarak gösterilebilir. Okullarımızda aktif metod uygulandığı söylenirken kütüphanelerin bu durumda olması hem hazin, hem de düşündürücüdür. Öte yandan, Millî Eğitim Şu-ralarına kütüphaneciler çağırılmamakta, yani kütüphanenin okulun beyni olduğu eğitimcilerimiz tarafından dahi bilinmemektedir. Bu da anılan Bakanlıkta kütüphane konusuna verilen önemin göstergesidir.

Diğer gelişmeler

Kütüphanelerimizin bilgisayarlarla donatılması ve bilgilendirme merkezleri niteliğini kazanması çabaları çalışma dönemimizde de sürdürüldü. Bu alanda başarılı sonuçlar elde eden kütüphaneler görüldü. Ancak, bu çalışmalar çoklukla, ayrı ayrı ve birbirinden habersiz sürdürüldü. Bu alanda başarılı sonuçlar elde eden kütüphaneler görüldü. Ancak, bu çalışmalar çoklukla, ayrı ayrı ve birbirinden habersiz sürdürüldü. Bu alanda ortak çabalar gösterilememesi ve işbirliği sağlanamaması üzücü ve düşündürücüdür. Bilgilendirme hizmetleri ancak ortak çabalarla etkinlik kazanabilir. Gelişmelerin ve deneyimlerin bizi işbirliğine zorlanmasını dileyelim.

Kütüphanelerimizde, bibliyografik denetlemede standart sağlamak için gösterilen çabalar ilgi çekici ve olumlu bir gelişim çizgisi izlemektedir. Millî Kütüphane yanında üniversite kütüphanelerimizin hemen hepsi ve resmi veya özel kuruluş kütüphanelerimizin pek çoğu, kataloglama alanındaki milletlerarası standartların en iyi ve tam biçimde yansıtıldığı Anglo-Amerikan Kataloglama Kuralları'nın 2'nci basımını uygulamaya geçmişlerdir. KTB Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü de bu eserin özleştirilmiş metninin Türkçe uyarlamasını yayınlamaya girişmek suretiyle, bu kurallara geçişin sağlam bir adımını atmıştır. Bu metnin yayımlanması ile halk ve bağımsız çocuk kütüphaneleri, hattâ okul kütüphaneleri de Anglo-Amerikan Kataloglama Kurallarının uygulamasına geçecek, böylece bu alandaki yıllardır özlenen uygulama birliği sağlanmış olacaktır.

Kütüphaneciliğimizin bize göre önemli bazı güncel meselelerine böylece dokunduktan sonra, Eylül 1986 — Eylül 1988 dönemini içine alan çalışmalarımızı özetlemeğe geçebiliriz:

Genel Merkez Organları

4 Eylül 1986'da yapılan XII. Genel Kurul toplantımızda, Genel Yönetim Kurulumuzdaki görev süresi tamamlanan dört arkadaşımız için seçim yapılmış ve bu üyeliklere Tuncel Acar, Benal Acır, Aydın Kuran ve M. Kemal Sevgisunar seçilmişti. Üyelikleri bu dönemde de devam edecek olan Yücel Aktaş, Doğan Atılgan, Aynur Ertunç ve Çiğdem Türkân'ın da katılımıyla Doç. Dr. Necmeddin Sefercioğlu'nun başkanlığında oluşan Genel Yönetim Kurulumuz, Genel Başkan Yardımcılıklarına Benal Acır ve Çiğdem Türkân'ı, Genel Yazmanlığa Aydın Kuran'ı, Sayman Üyelğe Yücel Aktaş'ı ve Vezneci üyelğe Tuncel Acar'ı seçerek işbölümü yapmıştır.

Yönetim Kurulunun oluşumundan kısa bir süre sonra üyelikten ayrılan Aynur Ertunç'un yerine ilk sıradaki yedek üyemiz olan Ahmet Kara göreve çağırılmış ve Genel Yönetim Kurulumuz bu oluşumunu dönem sonuna yakın bir zamana kadar korumuştur.

Bu yılın Mayıs ayında, izinli sayılarak Amerika Birleşik Devletlerine giden Tuncel Acar'ın yürütmekte olduğu Vezneci üyelik görevini Ahmet Kara'ya verdik. Temmuz ayında Yönetim Kurulu üyeliğinden ayrılma isteğini kabul zorunda kaldığımız Aydın Kuran'dan boşalan Yönetim Kurulu üyeliği'ne sıradaki yedek üyemiz Salih Gürbüz'ü çağırdık ve Aydın Kuran'dan boşalan Genel Yazmanlık görevinin de bu arkadaşımızca yürütülmesini kararlaştırdık. Genel Yönetimimiz XIII. Genel Kurulumuza bu oluşumla gelmektedir.

Yönetim Kurulu üyelerimizden Tuncel Acar, Benal Acır, M. Kemal Sevgisunar ve Aydın Kuran'ın yerini alan Salih Gürbüz görevlerini, Anatüzüğümüz uyarınca gelecek dönemde de sürdürecekler, süresi dolan öteki arkadaşlarımızın görev yerleri için yeniden seçim yapılacaktır.

Rahim Erişti, İzzet Özgüç ve Bilge Tezel'den oluşan Genel Denetleme Kurulu ile Dr. Müjgan Cunbur, Hasan Duman ve Prof. Dr. Osman Ersoy'un oluşturduğu Genel Haysiyet Divanı, bu oluşumları Çalışma Dönemi boyunca muhafaza ettiler.

Ad Değişikliği

Bilindiği gibi, XII. Genel Kurulumuzca verilen bir kararla Kuruluşumuzun adı 'Türk Kütüphanecilik Kurumu' olarak değiştirilmiş ve bununla ilgili Anatüzük değişiklikleri de gerçekleştirilmişti. Anatüzüğümüzün bu değişiklikleri de içeren metni yeniden yazılıp 5 nüsha halinde çoğaltılıp Ankara Valiliği'ne verilmiştir. Çok şubeli derneklerin tüzük değişiklikleri Dernekler Kanunu gereğince İçişleri Bakanlığı tarafından incelendiği ve onaylandığı için, bunlar Valilikçe İçişleri Bakanlığı'na gönderildi. O zamandan bu güne İçişleri Bakanlığı'ndan bir sonuç çıkmadı. Genel Kurulumuzca ad değişikliği'nin Anatüzüğün İçişleri Bakanlığı'nca onaylanmasından sonra kullanılmaya başlanması kabul edildiği için eski adımızı kullanmaya devam ediyoruz. Anatüzük onayı geldikten ve gazete ilanı da yapıldıktan sonra yeni adın kullanılmasına geçilebilecektir.

Şubelerimiz

Çalışma dönemimizde, 2908 sayılı Dernekler Kanunu ve Anatüzüğümüz çerçevesinde Giresun, Bursa, Sakarya ve İçel Şubelerinin kurulması için başvuran arkadaşlarımıza «şube kurma yetkisi» verilmiştir. Bunların kanunun öngördüğü belgeleri tamamlayıp illerinin valiliğine sunan ve öteki kanunî formaliteleri de tamamlanan ikisi tüzel kişilik kazanarak faaliyete geçmiş, Genel Kurulumuza temsilci de göndermiştir. Bunlar Giresun ve Bursa şubelerimizdir. Sakarya ve İçel şubelerinin kuruluş süreci sona ermemiştir. Gelecek çalışma döneminde bu şubelerimizin de faaliyete geçebileceğini ummaktayız.

Çalışma dönemimizde şube kurulması istenilen illerden Bursa, İçel ve Sakarya'da daha önce şubelerimiz vardı, fakat bunlar değişik sebeplerle kapanmıştı. Buralarda şubelerimiz yeniden açılmış oluyor. Giresun şubemiz ise ilk kez açılmaktadır. Hepsine başarılar dileriz.

Bu durumda, 27'si 1988 yılı olağan toplantısını yapmış 28 şubemiz faal durumda olup Genel Kurulda temsil edilmektedir. Bunlar Adana, Amasya, Ankara, Antalya, Balıkesir, Bolu, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Edir-

ne, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Giresun, Hatay, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Nevşehir, Niğde, Samsun, Tekirdağ, Tokat ve Uşak şubeleridir.

Çalışma dönemimizde, ilçe merkezlerinden de şube açılması için başvurular oldu. Öncelikle il çapında teşkilatlanma ve bu teşkilatlanma tamamlanmadan ilçe şubesi açmama ilkemize uyarak bu konudaki isteklere olumlu cevap veremedik. Şubelerimizin çalışmalarını illerini kapsayan bir bütünlük içinde sürdürmelerini, şubelerine ildeki bütün kütüphane çalışanlarını üye yapmağa çalışmalarını ve hizmetlerinden, hangi türde olursa olsun, ilin neresinde bulunursa bulunsun, bütün kütüphaneleri yararlandıklarını arzu ediyoruz.

Yayın çalışmaları

Çalışma dönemimizde yayın çalışmalarımız, yayın faaliyetlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Çiğdem Türkân başkanlığında Tuncel Acar, Doğan Atılğan ve M. Kemal Sevgisunar'dan oluşan Yayın Kurulu'nca yürütüldü.

Bu dönemde yayın organımız olan ve kütüphanecilik, enformasyon, arşivcilik alanında yurdumuzun tek bilim ve meslek dergisi olma niteliğini sürdürmüş bulunan **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni**'nin 1986 yılına ait 3. ve 4. sayıları çıkarılarak dergimizin XXXV. cildi ve bu adla sürdürülen yayını tamamlanmış oldu. Dergi adının Derneğimizin adını 'Türk Kütüphanecilik Kurumu'na dönüştüren XII. Genel Kurul kararına paralel olarak değiştirilmesi gerektiğini düşünen Genel Yönetim Kurulumuz, derginin yayımını 1987 yılından başlayarak bu yeni adla sürdürmesini kararlaştırdı. Dernek adında ilerde yapılabilecek herhangi bir değişiklikten etkilenmemesi için, dergi adının 'Türk kütüphaneciliği'ne dönüştürülmesi ve cilt sayılarının da 1'den başlatılması kabul edildi. Böylece yeni bir kimlik kazanan yayın organımızın 1987 yılındaki 4 sayılık 1'nci cildi ile 1988 yılında ikinci cildinin üç sayısı yayımlandı.

Bu durumda, XIII. Çalışma Döneminde, ikisi **Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni**, 7'si de **Türk Kütüphaneciliği** adıyla olmak üzere, dergimizin 9 sayısı çıkarılmış olup, bunların yayımlanmasında hiç bir gecikme olmamıştır. Çıkarılan bu sayılar da derginin, yayımlanan yazılarda işlenen konuların ilgi çekiciliği ve çeşitliliği, yazıların niteliği ve yazar sayısındaki artış bakımından büyük gelişmeler gösterdiği, genellikle, belirtilmektedir. Bu, yayın kalitemizdeki gelişmenin bir göstergesi sayılmak gerekir.

Bu arada, kâğıt ve baskı fiyatlarında süregelen artışların, yayın çalışmalarımızı olumsuz yönde etkilemeğe devam ettiğini belirtelim. Son iki sayımızın kısa vadedeki satış geliri, bunların baskı giderlerini ancak karşılayabilmiştir. Bundan sonraki baskılarda bu durumun devam edebileceği kuşkuludur.

Bu sebeple çalışma dönemimizde kitap yayımlamaya cesaret edemedik. Arkadaşımız Atılâ Çakıroğlu'nun kütüphanecilikle ilgili fıkralardan oluşan sevimli kitabı da, yayımlanması kararlaştırıldığı halde, matbaada bekliyor. Kitap yayımına çok istediğimiz halde başlayamamış olmamızdan dolayı çok üzgünüz. Bazı şubelerimizin bu konuda gösterdiği gayret ve başarı başlıca tesellimizdir. Bu şubelerimizi yürekten kutluyoruz.

Kütüphane Haftaları

1964 yılında Derneğimizce başlatılmış bulunan Kütüphane Haftası, akşamadan kutlanıyor. Önceki yıllarda doğrudan Derneğimizce düzenlenen Hafta programları, son birkaç yıldır Derneğimizin de katılımıyla, fakat Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın patronajı altında düzenlenir olmuştur. Bu yüzden Hafta çalışmalarında Derneğimizin yükü, fakat o ölçüde de etkisi azalmıştır. Kütüphane Haftalarında daha çok önemli kütüphanecilik konularını ele alan paneller, konferanslar ve sosyal faaliyetlere ağırlık veriyoruz.

Bu cümleden olarak 1987'de kutlanan 23. Kütüphane Haftasında düzenlediğimiz «Kütüphanecilikte Evrensel Gelişmeler ve Türkiye» ve bu yılki 24. Kütüphane Haftasında düzenlediğimiz «Kütüphanelerde Bilgisayar Kullanımı» konulu paneller ilgi ile takip edildi.

Ayrıca, 1987 yılının Kütüphane Haftası'nda, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Derneğimize tahsis ettiği paranın, Bakanlığın belirlediği ve bildirdiği illerdeki şubelerimiz ve halk kütüphaneleri aracılığı ile o illerdeki Kütüphane Haftası çalışmalarının harcamalarında kullanılmasını sağladık. Bakanlığın Ankara'daki Hafta çalışmaları harcamalarının önemli bir kesimi

bu tahsisten karşılandı. 1987'deki bu tür harcamalarımız 1,5 milyona, yani Derneğimize aktarılan miktara yaklaşmıştır.

1988 yılında da Derneğimize bu miktar tahsis yapılmış, merkezdeki harcamalar için 250.000 liralık avans alınmıştır. Bunun mahsubu da yapılmıştır.

Hafta çalışmalarının bundan böyle yine Kültür ve Turizm Bakanlığı ile işbirliği içinde, fakat daha etkili bir katılımı devamını diliyoruz.

Katıldığımız toplantı ve çalışmalar

Çalışma dönemimizde kütüphanecilik, enformasyon ve arşiv konularındaki, davet edildiğimiz toplantı ve çalışmalara Dernek olarak katıldık ve katkılarda bulunduk. Bunları şöyle özetleyebiliriz:

Kütüphane Müdürleri Semineri. 3 - 4 Mart 1987 günlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığınca düzenlenen, İl Halk Kütüphanesi müdürlerinin katıldığı bu toplantıya Derneğimizi temsilen Genel Başkanımız Doç. Dr. Necmeddin Sefercioğlu katıldı ve «Halk kütüphanelerinden yararlanma ve kütüphanelerarası işbirliği» konulu bir konuşma yaptı.

Türkiye'de Kütüphane Alanında Teori ile Uygulama İlişkisi Sempozyumu adıyla İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nce 7-8 Mayıs 1987 günlerinde düzenlenen bu bilimsel toplantıya Derneğimiz adına yine Genel Başkanımız, «Kataloglama'da Teori-Uygulama İlişkisi» konulu bir bildiri ile katıldı. Üç üniversitemizdeki Kütüphanecilik bölümlerinin öğretim üyeleri ile İstanbul kütüphanecilerinin ve İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencilerinin büyük ilgi gösterdiği bu toplantıda Dr. Sefercioğlu, ayrıca Derneğe yönelik soruları ve eleştirileri de cevaplandırdı.

Çağdaş teknolojik gelişmeler karşısında kütüphanecilik eğitiminin durumunu görüşmek üzere, şimdiki Kültür ve Turizm Bakanı sayın Tınaz Tiz'in Devlet Bakanı olarak düzenlediği, 8 Temmuz 1987 tarihinde Başkanlıkta yapılan toplantıya Doç. Dr. Necmeddin Sefercioğlu TKD Genel Başkanı sıfatıyla davet edildi. Üç üniversitemizdeki Kütüphanecilik Bölümleri öğretim üyelerinin katıldığı bu toplantıda bölümlerin eğitim sorunları dile getirildi. Bu toplantıdan sonra, konuya ilişkin bir rapor hazırlamak üzere oluşturulan komitenin toplantılarına da Genel Merkezimiz evsahipliği etti.

Kütüphanelerde Yasal Düzenlemeler ve Standardlaşma Toplantısı, 23 - 25 Şubat 1988 tarihleri arasında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda yapıldı. Halk kütüphanelerine ilişkin kanun tasarıları ile halk kütüphaneleri ile ilgili çeşitli standart tasarıları üzerinde görüşmeler yapmak ve bunlara son biçimlerini vermek amacıyla düzenlenen ve 7 komite halinde yapılan çalışmalara, ilgili öteki kuruluşların temsilcileri yanında, Genel Merkezimizce görevlendirilen meslektaşlarımız katıldı. Bu komiteler ve Derneğimizi temsilen bunlara katılan arkadaşlarımız şunlardı: Halk Kütüphaneleri Kanunu Komitesi (Doç. Dr. Necmeddin Sefercioğlu), Kütüphanelerarası İşbirliği Kanunu Komitesi (Dr. Sekine Karakaş), Kitap —koleksiyon— Standartları Komitesi (Doğan Atılgan), Kütüphane Malzemesi Standartları Komitesi (Doç. Dr. O. Tekin Aybaş), Bina ve Kütüphane Planlaması Standartları Komitesi (Aynur Ertunç), Bütçe Standartları Komitesi (Ayşe Füsün Öksüzöğlu). Bu komitelerin çalışmaları sonucunda ortaya çıkan belgeler bir kitap halinde yayımlandı.

III. COMLIS Toplantısı Merkez Yürütme Kurulu. İslâm Kütüphanecileri ve Enformasyon Bilimcileri Kongresi'nin 1987 yılında Malezya'da yapılan II. Konferansı'na Derneğimizi temsilen Doç. Dr. Mustafa Akbulut katılmıştı. Bu toplantıda üçüncü toplantının Türkiye'de yapılması kararlaştırılmıştı. Hükümetimizin de benimsediği bu kararın gerçekleştirilmesi için, Kültür ve Turizm Bakanlığı aracılığıyla bir Merkez Yürütme Komitesi kuruldu ve bu komiteye üye olarak, Derneğimizi temsilen Genel Başkanımız davet edildi. Doç. Dr. Sefercioğlu, Komitenin COMLIS Genel Sekreteri Oli Muhammed'in de bulunduğu, Mart 1988'de yapılan ilk toplantısına katıldı. Bu milletlerarası toplantıya ilişkin hazırlıklar devam etmektedir.

Kütüphaneciler Gecesi

XII. Çalışma Döneminde başlatılmış ve büyük ilgi görmüş olan Kütüphaneciler Gecesi düzenleme faaliyeti, 23. ve 24. Kütüphane Haftalarında da sürdürüldü. Bu yemekli ve eğlenceli toplantılar, meslektaşlarımızın sosyal ihtiyaçlarını karşılama yanında, az da olsa Derneğimize gelir sağlama hizmetini görüyorlar.

Davetiyeler toplantının yapıldığı yerlerle yapılan anlaşma ile belirlenen ücrete küçük bir ekleme yapılarak dağıtıldığı halde, düzenlediğimiz iki yemekli toplantıdan Derneğimize 566.120 liralık net gelir sağlandı.

Gelecek dönemlerde de 'Kütüphaneciler Gecesi' geleneğinin, giderek artan bir ilgi ve rağbetle devam edeceğine inanıyoruz.

Pay Senedi Alımı

İlerisi için Derneğimize sağlam bir gelir kaynağı sağlamak ve sürekli ve değeri giderek artan bir 'yedek akça' imkânına sahip olmak düşüncesi ile, 1987 yılında sermaye artırımına giden Türkiye İş Bankası'nın çıkardığı (C) tertibi senetlerinden, her biri 40.000 lira değerinde 50 adet, yani 2.000.000 liralık pay senedi satın aldık. Bedeli 500.000'er liralık dört apel (yani, taksit)'de ödenecek olan bu miktarın, yarısını ödedik. Diğer yarısının, gelecek çalışma döneminde, yani 1989 ve 1990 yıllarında yine 500.000'er lira olarak ödenmesi gerekecektir.

İlk apelin ödendiği yıl olan 1987 yılı için, Banka'nın kârından 30.000 liralık temettü alacağız. Bu miktarın önümüzdeki yıllarda daha çok artacağı ve pay senetlerimizin değerinin de yükseleceği inancındayız.

Genel Kurulumuzun, bu pay senetlerinin Genel Kurul kararı olmadan satılamayacağı yolunda vereceği bir karar, senetlerin sürekliliğini sağlama bakımından yararlı olacaktır.

Sağlık Kütüphanecileri Komitesi

Derneğimiz bünyesinde değişik kütüphane türlerine ilişkin uzmanlık komiteleri oluşturma konusunda önemli bir adım, çalışma dönemimizde atılmış bulunmaktadır. Bu yılın Şubat ayında meslektaşlarımız Yıldız Arman, Sezen Tan, Sevinç Uşen, Oya Fişekçi ve Sekine Karakaş'ın yazılı başvuruları üzerine 'Sağlık Kütüphanecileri Komitesi' kurulmasına karar verdik. Komitenin kurulması için yetki verdiğimiz bu arkadaşlarımız bir yöneltmelik hazırlayacaklar ve bu yönetmeliğin Genel Yönetim Kurulu'nca kabulünden sonra faaliyete başlayacaklardır. Bu komitenin başarısı ve deneyimleri, kuşkusuz, başka uzmanlık komitelerinin kurulmasını da özendirebilecektir. Bunların gelişip kökleşmesi ile, değişik okuyucu kesimlerine hizmet sunan kütüphanelerimizin ve buralarda çalışan meslektaşlarımızın sorunları daha bilinçli ve daha etkili bir biçimde alınabilecektir. Gelecekte Genel Kurulumuzda bu uzmanlık komitelerinin temsil edilmelerini sağlayan Anatüzük değişmesine de gitmek gerekebilir.

Ağırlamalar

Çalışma dönemimizde, toplantılar vesilesiyle veya ziyaret maksadiyle Ankara'ya gelen meslektaşlarımızı toplu olarak veya tek tek ağırlamaktan büyük mutluluk duyduk. Bunlardan anılmağa değer bulduklarımızı özetlemek istiyoruz:

Kütüphane Müdürleri Semineri dolayısıyla Ankara'ya gelen arkadaşlarımızla, Kütüphaneler Genel Müdürlüğü yetkilileri ve seminere Ankara'dan katılan arkadaşlarımızın oluşturduğu yüz kişilik bir topluluğa, 4 Mart 1987 günü, Adnan Ötügen Halk Kütüphanesi Salonlarında mütevazı bir akşam yemeği verdik.

1987 yılı yaz aylarında Kütüphaneleri ziyaret için bir yurt gezisine çıkan ve Ankara'yı da ziyaret eden İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü öğrencilerine 1987 Temmuzunda yine mütevazı bir

akşam yemeği ile Genel Merkezimizde ağırladık. Bu ağırlamaya kişi katıldı.

Kütüphanelerde Bilgisayar Uygulaması konulu bir seminer dolayısıyla Ankara'ya gelmiş olan üniversitelerimizin Kütüphane ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlarına, Anadolu Turizm ve Meslek Lisesi Uygulama Oteli Salonu'nda bir akşam yemeği verdik. 29 Eylül 1987'de verilen bu yemekte 20'yi aşkın meslektaşımız bulundu.

Kütüphanelerde Yasal Düzenlemeler ve Standartlaşma komitelerinin kütüphaneci üyelerine A.Ü. Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü tarafından yapılan yemek ikramına Genel Merkezimizde evsahipliği ettik.

Perran Özben Ödülü

Kurucu üyelerimizden olup 25 Aralık 1986 tarihinde Tanrının rahmetine kavuşmuş bulunan Perran (Eralp) Özben'in anısını yaşatmak üzere eşi Sayın Münip Özben tarafından konulan 'Perran Özben Kütüphanecilik Ödülü'nün düzenlenmesi ve gerçekleştirilmesi görevini, ailesinin arzusu üzerine Genel Merkezimiz üstlendi. Üniversitelerimiz Kütüphanecilik bölümlerinin üst sınıflardaki öğrencileri arasında yapılan bir araştırma yazısı yarışmasına gelecek yazıların değerlendirilmesi sonucunda 1., 2., 3. gelenlere verilmekte olan bu ödüllerin ilki, merhumenin ölüm yıldönümü olan 25 Aralık 1987'de törenle verildi. İkinci yarışmanın duyuruları ilgili bölümlere gönderildi. Ödülleri yine 25 Aralıkta verilecek ve yarışmalar böylece devam edecek.

Genel Yönetim Kurulumuz bir kurucumuzun anısını yaşatmak amacıyla eşi tarafından yapılan bu girişi minnetle karşılamış ve gerçekleşmesi için yardımcı olmayı bir görev saymıştır. Huzurunuzda sayın kurucumuzu rahmetle anarken, ailesini de bu kadirbilir davranışından dolayı kutlamak istiyoruz.

Şilt ve Armağanlar

Çalışma dönemimizde bir şeref üyemiz ile emekli olan bir Haysiyet Divanı üyemize şilt, kütüphanecilik bölümleri mezunları ile bazı kütüphanelere kitap armağanları verdik.

23. Kütüphane Haftası'nın 30 Mart 1988 günü yapılan açılış töreninde XII. Genel Kurul tarafından Derneğimiz şeref üyeliğine seçilmiş bulunan sayın Hüseyin Hüsnü Tekışık ile Millî Kütüphane Başkanlığından emekliye ayrılmış bulunan Genel Haysiyet Divanı üyemiz Dr. Müjgân Cunbur'a, bu olayların anısı olarak birer şilt sunuldu. Bu toplantıda Kültür ve Turizm Bakanlığınca şilt verilenlere ve hem 23., hem de 24. Kütüphane Haftalarında Emily Dean, Sema Göksel ve İhsan Doğramacı ödüllerini kazanan Ankara ve Hacettepe Üniversiteleri Kütüphanecilik Bölümleri mezunlarına, ayrıca Perran Özben Kütüphanecilik Ödülünü kazanmış olan öğrencilere kitap armağanları verildi.

Kütüphane kurmak istediğini bildiren bazı köy ve kasabalara da elimizdeki fazla kitaplar armağan edildi.

Konferanslar

Genel Yönetim Kurulumuz, Ankara Şubemizin kuruluşu ile birlikte Ankara'da düzenlenecek meslekî, kültürel ve sosyal faaliyetleri bu Şubemize bırakmıştır. Bu yüzden, Kütüphane Haftaları dışında konferans ve benzeri faaliyetler düzenlemeğe girişmedik. Ankara Şubemiz, 1986-87 ve 1987-88 faaliyet mevsimlerinde oldukça yüklü konferans dizileri düzenleyerek, önemli bir sosyal ve kültürel hizmeti yerine getirdi.

Genel Yönetim Kurulumuz, sosyal ve kültürel faaliyetlerini Kütüphane Haftalarına yoğunlaştırmakla birlikte, yurt veya Ankara dışından gelen kişilerin bilgilerinden meslektaşlarımızı yararlandırma fırsatını değerlendirmeyi de ihmal etmemiştir. Bir bilgisayar sistemini tanıtmak üzere düzenlenen kursu yönetmek üzere bir süre Ankara'da kalan Kanadalı uzman Mary Campbell'e 7 Temmuz 1988 günü verdirilen konferansı bu örnek olarak verebiliriz. Sayın Doç. Dr. Berin U. Yurdadoğ'un dilimize çevirdiği bu konferans meslektaşlarımızın büyük ilgisi ile karşılandı.

IFLA ile ilişkilerimiz

38 yıldan beri üyesi bulunduğumuz IFLA (Kütüphane Dernek ve Kuruluşları Milletlerarası Federasyonu) ile ilişkilerimiz normal akışı içinde devam etti. Bu kuruluşa olan 1987 yılı aidat yükümlülüğümüzü yerine getirdik. 1988 yılı aidatımızı ise, hem aidat miktarının 450,00 Holanda Florinine yükseltilmesi, hem de paramızın değerinin mütemadiyen düşmesi sonucunda ödememiz gereken miktarın çok artması yüzünden, ödemekte tereddüt ettik. Bu aidatın ödenebilmesi için başka kaynaklar bulmak gerektiği düşüncesindeyiz. Aksi halde, bu aidat hiç ödeyemeyeceğimiz boyutlara ulaşabilir.

Unesco ile ilişkilerimiz

Unesco Türkiye Millî Komisyonundaki üyeliğimizin 1982'de yapılan bir Yönetmelik değişikliği ile kaldırıldığını, sonradan yaptığımız başvuru üzerine, bu kurumun Genel Kurulunca üyeliğe yeniden kabul edildiğimiz; fakat bu değişiklikler Bakanlar Kurulu'nun onayından geçmediği için bu kararın bize resmen bildirilemediği, dolayısıyla da üyelik hakkımızı kullanmadığımız XII. Genel Kurul raporunda belirtilmişti. Aradan iki yıl geçmesine rağmen, üyeliğin onaylandığına ilişkin Bakanlar Kurulu kararı çıkmadı. Öğrendiğimize göre, bizimle birlikte üyeliğe kabul edilen öteki dört dernekten 1-2'sine itiraz edildiği için, evrakımız Millî Eğitim Bakanlığında tutuluyormuş.

Buna rağmen, Unesco Türkiye Millî Komisyonu, 1986 yılında İstanbul'da yapılan Genel Kurul toplantısına Derneğimizi 'gözlemci' olarak davet etti ve bu toplantıya Genel Başkanımız katılarak, Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakan'ının huzurunda, üyelik işlemimizin tamamlanmasını isteyen bir konuşma yaptı.

Öte yandan, Genel Başkanımız, bu kurumun Kütüphanecilik, Arşiv ve Dokümantasyon Komitesi üyeliğini aralıksız sürdürdü ve bu ihtisas komitesinin başkanlığını yaptı.

Gördüğümüz resmi denetlemeler

Çalışma dönemimiz içinde Devlet Denetleme Kurulu adına Ankara Defterdarlığı Vergi Kontrolörlerinin yaptığı iki denetleme geçirdik. 1987 ve 1988 yıllarının Nisan aylarında gerçekleşen bu denetlemeler sırasında denetlemeleri yapanlar bütün işlemlerimizi ve kayıtlarımızı kusursuz, hattâ mükemmel buldular. Bu, kuşkusuz, Derneğimiz açısından sevinilecek ve öğünülecek bir sonuçtur.

Sonuç

Vaktinizi fazlaca işgal eden bu raporumuzla yapmağa çalıştıklarımızın en önemlilerini özetlemeğe çalıştık. Giriştığımız, sonuçlandırdığımız veya başaramadığımız, fakat burada anmayı gerekli görmediğimiz işler de var. Girişip başaramadığımız çalışmalarımız için başışlanmamızı diliyoruz. Mesleğimizi yüceltmek ve onurunu korumak için içtenlikle çabaladığımızı belirtmek isteriz. Meslek sorunlarına da, imkânlarımızın ve şartların elverdiği ölçüde, eğildik. Buna inanmanızı dileriz.

Genel kurul çalışmalarımızın yüce milletimiz, mesleğimiz ve meslektaşlarımız için, yararlı sonuçlar vermesi dileğiyle saygılarımızı sunarız.

TÜRK KÜTÜPHANECİLER DERNEĞİ
Genel Yönetim Kurulu